

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORENING & MUSEUM

MEDLEMSBLAD FOR HELSINGØR MUSEUMSFÖRENING

NR. 2

MAJ 1992

Et halvt sekel med Hamlet-revyerne - og **Actores Helsingorenses**

Dette nummer af "Forening og Museum" beskæftiger sig med et stykke lokalhistorie af helt usædvanlig art - med de Hamlet-revyer, som "Actores Helsingorenses" har vist i 50 år. Jubilæumsrevyen blev spillet i februar 1992 som altid først for medlemmer af Helsingorannersamfundet, foreningen af tidligere elever på Helsingør Gymnasium, og siden for ca. 3000 af kommunens øvrige borgere.

De 50 års revyer er skabt absolut "con amore" - med kærligheden til den sceniske kunst som eneste drivkraft. Det har skabt stjernestunder først i drengenes gymnastiksal på den gamle alménskole ved Kongevej og siden på mange adresser. Mon der findes amatørteater med mere kvalitet og ildhu end dette? Svaret må blive "næppe", og deri findes årsagen til, at Helsingør Museumsforening har søgt at fastholde den flygtige sceniske fest i tekst og fotos i dette hæfte.

Tak til museumsforeningens bestyrelse og især til Helsingør Kommunes Museers chef Kenno Pedersen, der har bevilget et blad, der er blevet mere end dobbelt så tykt som normalt. Det har kostet penge, som hverken foreningen eller museerne har for mange af, men forhåbentlig spredes hæftet også til flere end sædvanligt. "Actores Helsingorenses" har et stort publikum, og Hamlet-revyernes historie fortjener at blive fastholdt.

Helsingør, i maj 1992
Birger Mikkelsen

INDHOLD

- Birger Mikkelsen: 50 års Hamlet-revyer - for fornøjelsens skyld
side 3
- John Hilbard: Revyens budskab
side 26
- Børge Jørgensen: Fra digterværksted og nodepult
side 27
- Chris Gaardø: Tilskuer til 50 års Hamlet-revyer
side 37
- Den allerførste revy
side 39
- Oplysninger og arkivalier er stillet til rådighed af John Hilbard, Børge Jørgensen og Jens Møller.
- Billedkilder: JM: Jens Møllers arkiv HD: Helsingør Dagblad HM: Helsingør Kommunes Museer
- Forisdefoto: Jens Møller som Hollywood-instruktør i "Call me Hamlet" 1953. (JM).

REDAKTION

- Birger Mikkelsen (ansvarshavende) Kenno Pedersen Lars Bjørn Madsen
- Tryk: A-Print, Helsingør.
- Stof til næste nummer af medlemsbladet bedes sendt til Helsingør Museumsforening, Hestemøllestræde 1, 3000 Helsingør, inden udgangen af juli 1992.

50 års Hamlet-revyer for fornøjelsens skyld

af Birger Mikkelsen

Substantivet "amatør" kommer via fransk fra det latinske verbum "amo", der betyder "jeg elsker". En amatør elsker det, han eller hun beskæftiger sig med, hvad enten det er kunst, radiotelefoni, teater eller ganske andet, og i denne oprindelige betydning får ordet sin fulde, ædle glans - frigjort for den tvivlsomme belægning i "amatørmæssig".

Når den sproglige afsyring er gjort, kan man med roligt sind benævne "Actores Helsingorenses" amatører, for det er netop, hvad denne vistnok enestående trup er: mennesker, der ikke skal tjene deres brød på teatret, men som elsker det sceniske og dets på én gang letteste og sværeste genre, revyen. I 50 år har disse actores nu kastet lys i Helsingørs vinter - premieren er altid midt i februar - og bevæget omkring 3000 tilskuere ved syv-otte forestillinger til både den befriende latter og den eftertænksomme morskab.

Publikum har læsket sig ved en tilsyneladende uudtømmelig kilde af skøre idéer, scenisk fantasi, tekster med mening og vid, stor galskab og sikker stilsans. Et halvt sekel med sådanne sceniske skatte er nok værd at fejre jubilæum for - og det sker i dette år.

Revyernes forfatter og hans fortolkere

"Actores Helsingorenses" har sine fixstjerner og sine kometer, men blandt de fixe er ingen mere fast end Børge Jørgensen, nu emeritus efter mange år som urmager i Stjernegade, men så aktiv som nogensinde som revyernes forfatter. Han mestrer dialogen og sketchene, men først og fremmest viserne, digtet i den ædle tradition, der blev grundlagt af Erik Bøgh. De har ulastelig metrik, opfindsomme rim og rappe refrainer, men først og fremmest originalitet og vid i stofbehandling. Hvad enten emnet er Waterga-

te og Nixon eller dynamitøllede svenskere på Axeltorvet, bliver fænomenet spiddet af Børge Jørgensen, ikke blot med ætsende satire, men oftest med en lun og uhøjtidelig humor, der ikke skåner, men heller ikke ofrer.

Børge Jørgensen har - med sit talents originalitet - noget af det samme lune, der gjorde Berlingske Tidendes døgn digter Ærbødigst elsket. Men mens Ærbødigst-digtene kom på avispapir, synges Børge Jørgensens fra scenen, og her springer de ud som orkidéer og pæoner, når de fortolkes og personliggøres af en stab af eminente skuespillere. Amatører er de alle -

John Hilbard fra det oprindelige triumvirat er hvert år revyens prologus, her russisk kostumeret til "Hamlet-Halløj" i 1980. (JM).

det fornemmes til tider på memoeringen - men først og fremmest er de alle elskende af revyens muse, og de er med i en helhed, der er større end de enkelte dele: Hamlet-revyen.

Udsprang af Alménskolen

Revyen har også en akademisk aura, for "Actores Helsingorenses" bærer stolt - måske lidt mere i de første årtier end i nutiden - traditioner videre fra "den sorte skole" eller rent ud sagt fra Helsingør højere Alménskole, lærdomstemplet på Kongevej. Rektorerne V. A. C. Jensen og K. W. Norbøll præsiderede her over et lærerkorps af originale personligheder, og flere af dem var sceniske fødselshjælpere.

Hamlet-revyen har sit udspring i alménskolens skolekomedier, som traditionelt opførtes på "Tegnelærer Hansens Teater", som opstilledes i drengenes gymnastiksal, når klassikerne skulle fortolkes af eleverne fra årets II. g. Det var - som Børge Jørgensen udtrykker det - et overdimensioneret dukketeater, konstrueret i århundredets begyndelse af Frederik Hansen, kunstner, kalligraf, malermester og tegnelærer på både teknisk skole, folkeskolen og alménskolen. Med sit søjleproscenium af lærred og lægter og med de to dekorationer, en af en Holbergstue og en af et skovparti, blev teatret udspændt i det gymnastiske inventar, og så sad man på rækker af ryggeløse bænke og så først skolekomdie og siden Hamlet-revyen.

For Børge Jørgensen var det begyndt tidligere:

Helsingoranersamfundets formand Eigil Jensen (til højre) takker for "Hamlet møder Mr. Gregory" i 1955. Fra venstres ses Poul Jensen, Børge Jørgensen og "Æg" Iisager. (JM)

- I 1937 gik jeg i 4. mellem, der skulle forberede mellemskoleballet. Det var koutume, at en elev fra denne klasse lavede en sang, og jeg satte mig ned og skrev "Søren Sivertsens sørgmuntre skoledag". Jeg gik over til inspector Kaj Rohde og spurgte, om det kunne bruges, og det mente han nok. Den blev trykt, og så sad vi så i gymnastiksalen på de lange træbænke, drak chokolade og spiste wienerbrød, og på et tidspunkt sang man "Søren Sivertsens sørgmuntre skoledag" på melodien "Molak, molak, mak-mak-mak". Den gjorde lykke, og jeg måtte for første gang i mit liv op at stå og modtage lidt applaus. Det var meget hyggeligt.

En inspiration blev også skolekomedien i 1940. Børge Jørgensen fortæller:

- Jeg satte overordentligt stor pris på vores dansklærer, lektor Mogens Schmidt - måske også fordi jeg var rimeligt god til faget. Med ham som instruktør spillede vi en Holberg-skolekomedie i II.g, "Ulysses von Itachia". Mogens Schmidt satte det krydderi på, at vi til slut som grækere skulle danse "Boomps a'Daisy", datidens populære dans.

- I 1941 fik vi derpå lov at lave vores egen skolekomedie. Jeg skrev "Dagligt liv i Oklahoma", en parodisk kriminal-cocktail, kaldte vi det, og det parodierede de amerikanske b-film. Dermed var baggrunden for Hamlet-revyerne skabt.

Spex til sportsfesten

Blandt Børge Jørgensens klassekammerater i gymnasiet var det især John Hilbard og Jørgen Blok, der var med i teaterplanerne, og triumviratet blev kernen i "Actores Helsingorenses". De blev studenter 1941, men holdt forbindelsen vedlige efter at være dimitteret. Børge Jørgensen, der nu er "retired" som urmager, og John Hilbard, stadig aktiv som filmproducer, er som bekendt stadig revyernes drivkraft, mens Jørgen Blok i embedet som stadsingeniør i Vejle kom på lidt større afstand af scenen i Helsingør.

Jørgensen, Hilbard og Blok satte sig for at skrive og spille et spex - en studentikos Hamlet-parodi - da Helsingoranersamfundet skulle mødes i det dystre krigsår 1942. Dette samfund, en forening for tidligere elever på Helsingør højere Almén-skole, havde sin traditionsrige "sportsfest" søndag 27. september 1942. Man begyndte med håndbold- og langboldturnering og fortsatte med sammenkomst i Mågesalen på hotel Øresund, hvor entréen var 2,00 kr. for medlemmer og 2,50 kr. for udenforstående. For de penge fik man fælles kaffebord med præmieuddeling og siden bal til kl. 1, men ind imellem - kl. 20,45-22 - også "Hamlet, lystspil af B. Jørgensen og W. Shakespeare", som programmet skrev. Der var kun tre små billeder i spexet: "En Bastion på Kronborg", "Ved Opheliae Blomsterbod" og "Udenfor Vejmand Osricks Telt", men mellem disse beskedne sætstykker sprudle-

de det. Børge Jørgensen påtog sig rollen som Laertes, her som tidstypisk "svajer" og bud for den blomsterbod, Ophelia drev på Axeltorvet. Jørgen Blok var Polonius, forvandlet til Staunings justitsminister K. K. Steincke, og vigtige medvirkende i mange senere revyer havde debut: den senere arkitekt Knud Henning "Æg" Iisager, der var Hamlet, den senere stadsingeniør Chr. Steen Petersen, som var Osrick, "graver og vejmand i Tikøb kommune", udpræget sjællandsk i dialekten, Kätthe Hallberg, senere gift med "Æg" Iisager, Inger Johansen, senere gift Nathan og bosat i Malmø. Det hører med til historien, at de fleste af disse enten som medvirkende eller tilskuere var med til Hamlet-revyens 50 års jubilæumsforestilling i februar 1992 - "Æg" Iisager er dog død for nogle år siden, og Jørgen Blok havde måttet sende afbud.

Hæderstitlen

- Hvem, der fik den idé at tage et bind af William Shakespeares samlede værker ned fra reolen, erindres ikke, men at valget faldt på Hamlet som gennemgående figur i et spex, kan næppe undre, mener Børge Jørgensen, som også erkender, at prinsen blev fremstillet "uden smålig hensyntagen til traditionerne fra Stratford-on-Avon".

Ved "sportsfesten" i Mågesalen udvalgte rektor V. A. C. Jensen præmierne, hans søn, Eigil Jensen, landsretssagfører for formand for Helsingoranersamfundet holdt festtalen og lektor Svend Aage Henningsen causerede over old-boys-kampen og over spexet.

Det var Henningsen, der her for åbent tæppe udnævnte de medvirkende til "Actores Helsingorenses" og "udtrykte håbet om, at de ville vedblive at være Helsingør-skuespillere til glæde for både sig selv og de taknemmelige tilskuere". Efter en klassisksproglig disput om den rette latinske form - skulle det være "Helsingorenses" eller "Helsingorensis"? - havde hæderstitlen fundet sin form for alle senere tider, som ristet i kobber eller hugget i marmor.

Der kom ingen spex i de følgende år, hvor Besættelsen kulminerede, men Børge Jørgensen fortsatte i sit sande kald som visedigter.

- Jeg var med til nogle revyer, sponseret af Turistforeningen og jeg tror Borgerlig Jysk Forening, og alt, hvad jeg skrev, skulle sendes ind til censor Normann, hvorfra det kom tilbage med røde streger. Heller ikke amatører måtte sige hvad som helst - studenterrevyerne i København led også under det. Men hvis noget slap igennem, vakte det stor jubel.

Intelligent pjank

Lørdag 13. december 1947 var trioen Jørgensen, Hilbard og Blok klar med en ny revy for Helsingoranersamfundet, der bød medlemmerne til fest med spisning af forlorn skildpadde og dans til "The Boogie-Woogie Boys" for 3,50 kr. samt et smørmærke til 15 gram. Desuden fik man så "Hamlet i fornyet oversættelse og bearbejdelse ved B. Jørgensen", opført på "Tegnelærer

En hjælper fra de første år var lektor Chr. Friis-Sørensen. Som sminkør forbereder han her Jens Møller til scenen. (JM)

Hansens Teater" i drengenes gymnastiksal:

- Revyen blev instrueret af daværende programsekretær Hans Sølvhøj, og handlingen var i store træk, at man skulle spille Hamlet på Kronborg. Fortæppet ikke ville gå fra, så en speaker måtte à la Gunnar Nu Hansen referere tragediens begyndelse. Endelig gik tæppet, men man kunne ikke spille, fordi ensemblet var gået konkurs og kongens foged havde taget kostumerne. Men så dukkede på mærkelig vis Phileas Fogg (Jørgen Blok) med sin tro tjener Passepartout op fra Jules Verne's "Jorden rundt i 80 dage", og de to indbød Hamlet ("Æg" lisa-

ger) og "Pin-Ophelia" (Kåthe Iisager) til at deltage i jordomrejsen. På den måde kom man til Rusland og gjorde grin med KGB, til Hawaii med satire over sydhavsromantikken, Hollywood med Cecil I. Du Milde (John Hilbard) og til slut til Paris, hvor jeg selv sad på scenens fortovscafé med en musette-harmonika og en alpehue på snur sammen med Jean Paul Sartre, eksistentialismens fortalere på den tid. Sartre blev spillet af Niels Rohde, der dannede par med Ove Verner Hansen i nogle af de senere revyer.

Rektor K. W. Norbøll karakteriserede revyen som "noget af det mest intelligente pjank, der er forevist i Danmark", og han gav prompte Eigil Jensen tilladelse til at gøre revyen til en årlig tradition i Helsingøransamfundet.

Een forestilling var nok

- 1947-56 spillede vi på Helsingør Gymnasium, som alménskolen nu var kommet til at hedde, fortæller Børge Jørgensen. Vi havde prøver i Glauks-kælderen, elevforeningens lokale, og vi var afhængige af, hvornår der skulle være skolekomedie, så "Tegnelærer Hansens Teater" var stillet op. Efter skolekomediens sidste forestilling, fredag aften ved 23-tiden, kunne vi rykke ind med vores grej, rekvisitter og kulisser, hvorpå vi havde første og sidste sceneprøve og generalprøve på én gang. Det var rede gerne til ved 3-tiden om natten.

- Lørdag mødte vi op og sminkede os bag scenen i redskabsrummene, hvor der stod plinte, bukke og an-

dre torturretskaber til gymnastiktimerne. Så spillede vi revyen én gang - og så færdig. Det var udelukkende for Helsingøransamfundets medlemmer, for en lokal studenterrevy var allerede dengang en del af formålet. Eigil Jensen tog mig iøvrigt i nakken og fik mig til at skrive til de københavnske Studenterrevyer i 1942 og 1943, hvor jeg kom til at arbejde sammen med Bo Bramsen. Senere dukkede jeg op i en periode i 1950'erne og igen i 1979 og 1981, men nu er jeg tilskuer til de københavnske studenterrevyer.

Poul Jensen

Børge Jørgensen havde en medforfatter i denne første række af Hamlet-revyer: den tidligt afdøde Poul Jensen, der også var filmand og journalist på "Helsingør Dagblad".

- Poul Jensen havde været redaktør af gymnasiets skoleblad, og nu blev han medforfatter til de aktuelle løjer, ja til nogle revyer skrev han dialogerne, mens jeg skrev viserne. Ham skylder jeg megen tak - vi havde et udmærket samarbejde, erindrer Børge Jørgensen. John Hilbard og Jens Møller, der debuterede som skuespiller i 1948-revyen, har også minder om Poul Jensen:

- Han havde en barok sans for snurrige rim, var meget musikalsk og han komponerede ofte selv sine melodier. At han også selv fremførte sine viser, skyldtes at han sjældent blev færdig med dem før generalprøven. Ja, engang sang han til premieren en dejlig vise med manuskriptet i hånden, fordi han ikke

havde haft tid at lære den udenad. En af hans gode komponistbemærkninger lød: "Mozart lavede mange gode melodier. Han forstod bare ikke at udnytte dem".

- Et år skrev han en vise om, at medlemmerne af en ligningskommission et sted på landet havde lignet hinanden i skat. Sangen fik refrainet "To som ligner hinanden" på den kendte melodi "To som elsker hinanden" - dog med Poul Jensens egne modifikationer. Vi snakkede om også at få et vers om damer eller sex, og han skrev gripende om et par pigebryster som to klokkebøjer - også to, der lignede hinanden. Når vi siden talte om viser, var vi enige om, at de skulle have et vers om det med damer. Og

det vers kaldte vi "det almenmenneskelige vers", husker John Hilbard.

Resten er sidelæns!

1948-revyen hed - med lån fra Jacques Offenbach - "Hamlet i Underverdenen", hvor prinsen blev nedbragt af Marcus Orfeus' Metafysiske Rejsebureau, der havde mottoet "Rejs ad Helvede til". Med formaliteterne ordnet af de tre støvede bureaukrater i Departementet for Pap og Papir (Hugo Brammer, Helge Jørgensen og Chr. Steen Petersen), nåede Hamlet og hans ledsager, Eurydike Pinupaupolos (spillet med megen sødme af Grethe Danø Møller) til Hades' vokskabinet, en spejling af FN som de Ufornelige Nationer. Jordguden Atlas

"Det er no'et, der er til glæde for turisterne!" sang Holger Danske (Torben Lerche), Den lille Havfrue (Lisbeth Buchardi) og H. C. Andersen (Jens Møller) i 1973. (HD).

(Ulf Kaldan), radioens gymnastik-kaptajn Jespersen (Jørgen Blok) og redaktør Smæk (Børge Jørgensen) på tegneseriebladet Strip Times var nye skikkelser i Shakespeare-sammenhæng, men stykket sluttede dog med Hamlets replik: "Resten er sidelæns!".

I "Hamlet i Underverdenen" debuterede en af de senere hovedkræfter - læderhandler Jens Møller. Han var hoffotograf med en "pipfugl" i form af en udstoppet ørn, lånt i gymnasiets zoologiklasse hos lektor Chr. Friis-Sørensen, der også var skolekomediernes og revyernes sminkør. Akkompagnatør var i 1948 lektor H. B. Vigand-Nielsen, men denne nøgleposition blev siden overtaget af Børge Jørgensen, som dermed forlod scenegulvet for at angive revyens takter ved tangenterne.

- Vi havde dengang et indslag om den meget omtalte Leifer-sag. Tre retsbetjente bar stabler af papirer og akter over scenen, og en stemme sagde: "Dette var den daglige gennemgang af Leifer-sagen". Det kunne vi godt have brugt igen i 1992 - nu om Tamil-sagen, siger Børge Jørgensen.

"Rap" svævede over scenen

I 1949-revyen "Hamlet møder Frankenstein" - hvor Poul Jensen debuterede som medforfatter - gav psykiateren og atomforskeren Frankenstein (Jørgen Blok) anledning til sære forvandlinger. De dansk-amerikanske stjerner Carl Brisson og Lauritz Melchior blev således til en halv pot sød og en frikadelle med sildesalat, mens Hamlet blev robot.

"Æg" lisager, der spillede prinsen, var stærkt forkølet, så Vigand-Nielsen måtte synge viserne fra kulissen, mens Hamlet mimedede til.

"Hamlet blomstrer ikke for enhver" - inspireret af Kjeld Abells drama "Vetsera blomstrer ikke for enhver" - havde premiere lørdag 24. februar 1951 med tre debutanter - Ruth Ingemann Petersen som Ophelia og Ove Verner "Rap" Hansen, dengang falckredder og nu kgl. operasanger, som Hamlet. John Hilbard og Jens Møller fortæller:

- "Rap" havde allerede dengang sit strålende sceneydre - der var bare mindre af det. Han var kort sagt en slank, ung mand, der blev sænket ned fra loftet i gymnastiktovene, mens han sang sin entrésang. Han dvælede et øjeblik over første række tilskuere, og da han hang over rektorinden, revnede hans trikot. Men showet gik videre.

Den tredje debutant var journalist Malin Lindgren, nu "Politiken"s korrespondent i Paris. Hun sang som havfruen Miranda Børge Jørgensens vise "Gale Thea" på melodien "Skæve Thorvald".

- Den handlede om Galathea-ekspedition ude på den anden side af globen, hvor Hakon Mielche vakte protester som pressesekretær, fordi han krævede eneret på stoffet. I en anden vise figurerede hun som Thit Jensen med refrænet "Man skal ikke gå for vidt for tit".

Med denne revy begyndte Chr. Steen Petersen sit mangeårige virke som revyernes instruktør, og også Helsingoranersamfundets formand

Fra prøverne til den historiske opførelse af "Hamlet møder Mr. Gregory" på Helsingørs Teater (Kosmorama) lørdag 22. januar 1955. (JM)

Prøverne følges fra Helsingørs Teaters balkon af (fra venstre - forrest) ukendt, Lise Grumme, Birthe Andersen og Børge Jørgensen og bagerst Poul Jensen og Grethe Danø. (JM).

Eigil Jensen - også formand for "Vissens Venner" - var med, da han sang sin egen vise fra årets københavnske studenterrevy.

Det våde bagtæppe

Lørdag 26. januar 1952 havde "Hamlet og Balletmesterens Luner" premiere - inspireret af Harald Lander-affæren på Det kgl. Teater og med bl.a. debutanten Nina Friis-Jensen som dronningen, Chr. Steen Petersen som kongen, Grethe Danø Møller som Ophelia og Malin Lindgren - gæst fra journalistjob på Bornholm - som Greta Garbo. Aktuelt stof i denne revy var Danmarks indtræden i NATO og kaptajn Kurt Carlsens "skæve skib", det nødstedte "Flying Enterprise" i Nordatlanten.

I næste revy, "Hamlet på Venus" med premiere lørdag 13. december 1952 oplevede man tegneseriens Jens Lyn (Jens Møller) og Dora (Malin Lindgren) i verdensrummet, og der var adskillige interstellare løjer før landingen på Kronborg. Her var det Poul Jensen foretog sin egen vise, færdig knap to timer før premieren. Og også scenepersonalet måtte improvisere:

- Havde publikum kunnet kigge ind bag kulisserne, ville de under førsteakten med stigende forbløffelse have set et af tegneren Niels Lundwall-Nielsens fortræffelige bagtæpper blive manøvreret ind gennem vinduet, endnu vådt fra malerværkstedet i den lille gymnastiksal. At det blev anbragt på rette plads i snoreloftet uden for stort ralbald, mens spillet gik over sce-

Poul Jensen skrev i 1955 visen om den stor dansk-færøske kontrovers - og sang den selv. (JM).

nen, er et af de små mirakler, der gang på gang udførtes af det tekniske personale - bl.a. Ole Lang, Henning Høybye og Hans Erik Lillegaard, husker Børge Jørgensen.

Hamlet på mange sprog

Lørdag 23. november 1953 så Helsingøransersamfundet "Call Me Hamlet" - inspiration var Cole Porter's musical "Call Me Madam" - med bl.a. senator MacCarthy (Helge Jørgensen), dr. Kinsey (H. J. Veistrup), dr. Viggo Starcke (Leif Thorlak). Holger Danske (Torben Lerche) og ikke mindst Danny Kaye som H. C. Andersen (Jens Møller).

Hamlet blev det år præsenteret i dansk, russisk, fransk, engelsk og amerikansk version og en hyldest til "Wonderful, Wonderful Kronborg

"Castle", så meget naturligt blev det den første forestilling i rækken, der blev præsenteret udenfor gymnasiksalen - søndag 31. januar 1954 var revyen særforestilling i Folkets Hus ved Det Kooperative Fællesråds fest og med prominente gæster på første række: fhv. borgmester Peder Christensen og handelsminister Lis Groes, i revyen fremstillet som Lis Brugs af Bitten Andersen.

Radioen - det var før TVs tid - var for alvor prugeknabe i "Hamlet møder Mr. Gregory", der havde premiere lørdag 4. december 1954 i John Hilbards instruktion og med Niels Lundwalls dekorationer. Titlen var et hib til radioens meget omtalte krimiføljeton "Gregory-Mysteriet", skrevet af Francis Durbridge. Hamlet-truppen kunne imidlertid sætte hele tre detektiver på scenen: Sher-

Ingrid og Lillebror (Lars Grubbe og Klaus Bøgh) sang 1973: "Det må vi ikke for Erhard!". (HD).

Vesterbro-cowboys anno 1955: fra venstre Ove Verner "Rap" Hansen, Lisbeth Andersen og Jens Møller. (JM).

lock Holmes (Torben Lerche), knaldromanernes Nick Cardby (Jens Møller) og Durbridge's Paul Temple (Poul Jensen). De afslørede til slut revyens skurk, ingen ringere end Jan fra drengenes Jan Bøger, spillet af Ulf Kaldan i "hårdtpumpet" matrostøj.

Dette år blev et af Hamlet-revyens stormende succesrige, da Holger Danske (Ove Verner Hansen) og Peder Wessel (Jens Møller) sang sømandsduet, sejlene i vaskebaljer foran kabarettæppet, og Jens Møller sang den store vise, Børge Jørgensens skildring af den æthiopiske kejser Haile Selassies officielle besøg i Danmark. Visen blev siden brugt i årets københavnske studenttervey.

Lørdag 15. januar 1955 blev "Hamlet møder Mr. Gregory" opført

Hamlet (Lars Grubbe) og Ophelia (Fie Kisling) i klemme mellem rejsebranchens moguler i 1975 - Simon Spies (Klaus Bøgh) og pastor Ejlfj Krogager (Ole Bang). (HD).

i Skydeselskabets smukke festsal på Stengade. Det var selskabets arrangementsdirektør, maleren H. C. Bärenholdt, der havde fået idéen, og den blev udført med omhu - "Tegnelærer Hansens Teater" blev udlånt og opstillet i Stengade-palæet under ledelse af lektor Max Ernst, den scenetekniske chef for skolekomedierne:

- Aftenens improvisationer, sufflensens røst og den ufrivillige klang af væltede bajere fra kulissen gjorde sit til at sætte stemningen i vejret, erindrer Børge Jørgensen. Men ikke nok med denne enestående teateraften i HKPSS - Hamlet og Mr. Gregory kom også til at stå på scenen i selve Helsingørs Teater.

I Helsingørs Teater

I Groskenstræde lå endnu dette 140 år gamle teaterhistoriske klenodium - et af Helsingørs store tab - men siden en lige så stor gevinst for Den gamle By i Århus. Teatret var det ydre forvandet til biografen "Kosmorama", mens dets indre var bevaret af direktør Haagen Petersen, hvis slægt havde ejet og drevet teatret i tre generationer. Haagen Petersen tog initiativ til en revyforrestilling til fordel for Sct. Georgs gilderne, og lørdag 22. januar 1955 blev filmværket fjernet, og "Kosmorama" ændredes for første gang siden 1930'erne til et rigtigt teater. "Actores Helsingorenses" satte sig med ærefrygt ved sminkebordene

"de atmosfærefyldte garderober" og læste ved sminkespejlene navne på tidligere brugere: Hans W. Petersen, Marguerite Viby, Carl Alstrup og mange andre.

"Da Børge Jørgensen i orkestergraven slog an til ouverturen på det opretstående, mens lyset dæmpedes ned og tæppet gled fra for Kronborgs bastioner i måneskin, har adskillige tilskuere på de røde plydssæder såvel som på den mere umagelige balkon utvivlsomt følt, at svundne tider for en aften var vendt tilbage til det gamle skuespilhus", skriver Børge Jørgensen. Forestillingen, fulgt af jazzbal og god om-sætning ved ølbar og pølsebod i

foyeren, blev en formidabel succes, genoplevet lørdag 14. februar 1956 med næste Hamlet-revy. Det blev den sidste helsingørske forestilling på Helsingørs Teater, inden huset blev nedrevet og sendt til Århus.

Det første jubilæum

Et punktum i byens teaterhistorie kunne ikke sættes mere passende, end da det her blev gjort af "Actores Helsingørensens" med "Hamlet og den skotskternede Pekingeser" - titlen var endnu en henvisning til et af Kjeld Abells dunkle dramer, den gang "Den blå Pekingeser". Revyen havde haft premiere i gymnastiksalen lørdag 3. december 1955 og var siden vist to gange i

Den ustyrligt crazy købmandssketch er en af klassikerne. Her er Sækkeby og Poseberg på Helsingørs Teaters scene 14. januar 1956, Jens Møller og Børge Jørgensen i én af dennes sjældne roller. (JM).

hotel Marienlysts teatersal, ved en offentlig forestilling lørdag 10. december 1955 og for medlemmerne af HKs Helsingør-afdeling tirsdag 7. februar 1956.

Forestillingen - "Et hundeliv i syv afdelinger" - var første jubilæum for "Actores Helsingorenses", der nu havde præsteret ti Hamlet-revyer i efterkrigsårene. Den blev succes af denne og mange andre grunde - bl.a. for Hamlets fremtræden som "denatureret svensker" i stiligt udstyr ("Æg" Iisager) og for pin-up-duetten (Bitten og Lisbeth Andersen): "Vi ser så naturlige ud". Denne vise blev året efter sunget i kabaret La Blonde i København af Jytte Breuning.

Med de tre ekstra-forestillinger af 1955-revyen var "Actores Helsingorenses" vokset til langt mere end intern underholdning ved Helsingoranersamfundets generalforsamlinger. Nu blev revyerne frydefulde oplevelser for bredere kredse, markeret i oktober 1955, da det unge fjernsyn fra Statsradiofonien besøgte Helsingør og sendte direkte udsendelse, produceret af Poul Leth Sørensen og speaket af Poul Jørgensen, nu TV-Avisen. Børge Jørgensen og Chr. Steen Petersen fortalte om revyerne, og Jens Møller sang Haile Selassie-visen.

"Rocking Hamlet eller The Bronx Palle Story" - med premiere lørdag 8. december 1956 - var veloplæg

Finalen i "Hamlet og Salome" i 1979 - fra venstre Henriette Eriksen, Anke Ekelund, Ellen Jæger Hansen, Lise Riiser, Steen Kallenbach, "Æg" Iisager, Winnie Jensen og Jørgen Ekelund. (HD).

Hungersvenskerne Jansson og Jönsson - Hans Jørgen Veistrup og Jørgen Olsen i 1956. (JM).

som forgængerne med satire over tidens pop-fænomener, med Anthony Eden (Torben Lerche) og hans afsked med det britiske imperium efter Suez- eventyret - og med et nyt fænomen, den danske FN-soldat Jens fra Varde (Leif Thorlak) med "termoflaske og kokarde". Bror Palle (Jens Møller) gennemlevede en bevæget rock-karriere, indtil han - i sølvslips og guldhabit - genså sin fødeby. Og så var det uforglemmeligt, at "hungersvenskerne" Gösta Jansson og Gösta Jönsson (H. J. Veistrup og Jørgen Olsen) sang om indkøbstur efter "fjorten kilo margarin".

Den lange pause

Den rockende Hamlet - finalen gik på schlageren "Rock around the Clock" - vist ved en offentlig forestilling i hotel Marienlyst lørdag 19. januar 1957. Ca. 650 tilskuere havde dermed set denne revy, der helt overraskende viste sig at være den sidste i dette tiår, Hamlet-revyernes første guldalder.

"En vis træthed var begyndt at gøre sig gældende, såvel blandt de skrivende som de optrædende, men alligevel kom det som en bombe for de fleste, da Helsingoranersamfundets bestyrelse i samråd med aktører og forfattere besluttede at aflyse den påtænkte forestilling i december 1957. Nye kræfter efterlystes, men den forventede saltvandsindsprøjtning af nye folk udeblev. Tråden var klippet over", skrev Børge Jørgensen.

Der er gode grunde til, at amatører - der har andre erhverv og pligter at passe - kan behøve en pause i en fritidsvirksomhed som Hamlet-revyerne. I dette tilfælde kom hvilen til at vare til søndag 5. oktober 1969, da Helsingoranersamfundet holdt sit håndboldstævne på det nye Helsingør Gymnasium ved Rønnebær Allé. John Hilbard havde overtaget posten som samfundets formand, og Børge Jørgensen skrev en mini-revy med to viser, sunget af Klaus Bøgh og Lars Grubbe.

- Helsingoranersamfundet var i krise, man manglede penge i kassen, der skete for lidt, og man talte vist endda om at opløse samfundet. Så blev John Hilbard ny formand,

og han og andre initiativtagere, bl.a. Hugo Brammer, besluttede at gøre noget ved det. I 1970 havde samfundet 50 års jubilæum, og John Hilbard foreslog, at vi - bare til jubilæet - genoplivede revytraditionen. "Kunne du ikke skrive en af de gode, gamle Hamlet-revyer?", sprugte han, og jeg tænkte, at jeg ihvertfald kunne prøve. Det blev til "Op og ned med Hamlet", der iøvrigt nær var forulykket. Da manuskriptet skulle duplikeres hos Birthe Lerche på Stubbedamsvej, endte det i skraldeposen i stedet for i brevsprækken. Jeg var lige ved at få et nervesammebrud, for 1 månedes arbejde var i det tidlige morgengry afhentet af skraldemændene. Men da jeg sjældent smider noget alt for langt væk, havde jeg kladderne, så

det lykkedes mig at rekonstruere manuskriptet.

Simon Spies som gæst

- Revyen havde premiere 21. november 1970, og hovedtemaet var Simon Spies, der for alvor var begyndt at gøre sig gældende. Klaus Bøgh spillede træfsikkert "formanden" med leopardtøfler og vildmandsskæg, og Spies havde som gammel helsingoraner fået en invitation til premieren. Han kom også, men skuffede os lidt ved at komme uden sine sekretærer og uden sin stok. Han havde dog sit skæg og sad selvfølgelig gnækkende på første række, mens chauffør og Cadillac ventede ude i skolegården. Der var spisning efter revyen, og vi havde sørget for, at han fik Malin Lindgren til bords - så havde han da

Der prøves på "Huset i Anna Queensstræde" i 1976 - fra venstre Ole Bang, Kim Dragstrup, Lars Grubbe, Klaus Bøgh, Grethe Møller, Peter Berthelsen, Nina Schiellerup, Jens Møller, Helle Devantier, Jørgen Ekelund, Anker Ekelund, Henriette Eriksen og Ole Fredsby. (HD)

Skuespillerinden Jonna Lillebjerg instruerer Ophelia (Lisa Riiser) og Hamlet (Steen Kallenbach) i "Hamlet og Salome" i 1979. (HD).

begavet selskab. Ekstra- Bladet havde dog misforstået det hele, da bladet skrev på spisesedlen: "Simon Spies på scenen". Det var han kun i overført betydning, fortæller Børge Jørgensen.

Lørdag 15. januar 1972 gik tæppet for 1971-revyen "Hamlet på Sengekanten", instrueret af John Hilbard med erfaringen som produktionsschef for tidens dristige danske succeser, "Sengekant-filmene".

- Generalprøven fredag 14. januar havde været en gyser, erindrer Børge Jørgensen. Kong Frederik IX var død samme dag, og vi havde to problemer - dels om vi overhovedet kunne tillade os at spille en Hamlet-revy, dels førsteaktens finale, der handlede om, at kongen og

dronning Ingrid skulle besøge shahen af Persien. Vi måtte ringe til rektor og til hofmarskallatet, men ingen satte sig imod, at vi spillede revyen som foreningsforestilling, hvis vi ellers havde det moralske mod til det. Men det var svært at give 300 mennesker pengene tilbage, så vi besluttede at gennemføre. Til første akts finale måtte jeg lørdag formiddag skrive en ny vise, og vores Hamlet, Lars Grube måtte indstudere den om eftermiddagen før premieren om aftenen. Det må man nok sige var en "narrow escape" - et af de chok, man ikke undgår, men som bliver til morsomme minder.

EF dengang og nu

Aktuelt stof var en satirisk kvartet, hvor Holger Danske, Mor Danmark, tyskeren von Geldmacher og franskmænden Paul de Monnaie sang potpourri over den skæbne, der ventede Danmark i EF. Emnet har som bekendt ikke mistet sin aktualitet, så kvartetten var også med i jubilæumsrevyen i 1992.

1972-revyen "Hamlet i Voksealderen eller Ind og ud af Fællesskabet" havde premiere 18. december og blev et par uger efter genopført hos biografdirektør Sam Lomberg i det daværende "Scala" i Hornbæk. Det var et "olympisk EF-terispil" med Erhard Jakobsen som "Jens Nejmmand" i Aktive Lytters angreb på socialistiske tendenser i radio og TV. Ingrid og Lillebror fra TVs legestue sang "Det må vi ikke for Erhard".

Lørdag 10. marts 1973 fejrede "Actores Helsingorenses" 30 års fød-

selsdagen med en "jubel- og gallaforestilling", den brogede kavalkade "Hold-da-helt-Hamlet-Festival" med high-lights fra alle årene. Den blev genopført lørdag 7. april ved en forestilling til fordel for Islands-Hjælpen, overværet af Islands ambassadør Sigurdur Bjarnasson, men en helt ny revy blev det først til 16. februar 1974 med "Hamlet ta'r vest på", der bl.a. kommenterede OPEC- og Watergate-kriserne og viste et helt forrygende pigegardetattoo på Axeltorvet. Fra dette år har det været en fast regel, at premieren er medio februar.

Helsingør som frilandsmuseum

15. februar 1975 var "Hamlet i Paradis", instrueret af John Hilbard og Johnna Lillebjerg, og der blev satiriseret over rødstrømpebevægelsens hekse Karen, Maren og Mette Spliid. Simon Spies og Eilif Krogger sang om charterferier, og Peter Berthelsen med rød nissehue og violin dukkede op som statsminister Poul Hartling.

Lørdag 7. februar 1976 var der premiere på "Huset i Anna Queenstræde eller Det nye Spil om Enhver", hvor Hamlet for første gang ikke var med i titlen, men nok i rollelisten. Det var Helsingørs 550 års købstadsjubelæum, og efter forslag fra Helsingør Kommunes Handelsstandsforenings formand James Galschiøt Meyer blev revyen i jubilæumsdagene 2., 3. og 4. juni opført på Helsingør Sommerteaters gamle scene i Folkets Hus i Søstræde.

- Ellen Jæger Hansen var akkompagnatør, for jeg havde netop gennemgået en hofteoperation og sad oppe på balkonen på en pude og ømmede mig, mens jeg nød forestillingen. Det var en af de få gange, jeg ikke har kunnet sidde ved klaveret, siger Børge Jørgensen, som havde skrevet velopløst satire over den ihærdige bevarende sanering i den gamle by. Tiden var skruet frem til næste byjubelæum i 2026, hvor de vilde engle havde skiftet motorcyklerne ud med islandske heste, mens byen under teknisk forvaltnings motto "Hver mand sin vindmølle" var blevet et frilandsmuseum, befolket af historiske almuemænd som Rasmus Tårnvægter, Søren Skoflikker og Didrik Knappestøber.

Portræt af Glistrup

I 1977-revyen "Med Hamlet i Tiden" - med premiere lørdag 12. februar - måtte Helsingørs overkirurg og Shakespeare-forsker Oluf Poulsen løse problemet med Hamlets bulmurt-forgiftning - og Oluf Poulsen var selv forestillingens mest passionerede tilskuer - mens Olsen-Banden og Mogens Glistrup tog sig af Christiansborg-politikken. Dronning Margrethe (Grethe Møller), Anker Jørgensen (Klaus Bøgh) og hofmarskal Hans Sølvhøj (Jens Møller) udnævnte Glistrup, klædt i tværtribet Horsørød-habit, til statsminister. Ole Bang var Glistrup og gjorde det fremragende med bevægende bornholmsk diktion.

"Så til Søs eller Galskab og Tjener-skab" - hvem husker ikke TV- se-

rien "Herskab og Tjenestefolk"? - lod tæppet gå 11. februar 1978, og naturligvis var Hamlet (Steen Kallenbach) på indkøbsrejse til London. Jens Møller var modefænomenet Kystbanesocialist, Henriette Eriksen sang om Marilyn Monroe, fremragende instrueret af Johnna Lillebjerg, og visen om Helsingørs ildelugtende renselanlæg ved Trykkerdammen - "Det stinker, det stinker!" hed den efter Tom Lehrer - gik rent hjem. Visen blev det år sunget af Ole Bang og Peter Berthelsen, men den var også med i jubilæumsrevyen: "Det stinker stadig en smule, så der var glæde ved gudsynet", siger Børge Jørgensen.

10. februar 1979 kom "Hamlet og Salome", hvor Børge Jørgensen for

første gang fik hjælp af en ny tekstforfatter, Ellen Jæger Hansen. Der var herlige hentydninger til Derek Jacoby's Hamlet og Vivi og Flemming Flindts Salome-ballet, men især huskes nok Peter Berthelsens udgave af en m/k'er.

Tre gange Hamlet og Ophelia

16. februar 1980 hed revyen "Hamlet på Skillevejen", og Børge Jørgensens personlige akkompagnement ved flyglet blev udvidet til slotskuppet "Hamlets Venner", hvor man udover Børge hørte Bertil Andersen på guitar og el-bas og Chr. Sennels på trommer. Ophelia var nu en bevidstgjort gruppesøster, og Hamlet måtte søge sig en ny livsledsagerske i Kærligheds-Karrusellen.

Radiosketchen "Når tågen letter" med fantastiske lydeffekter blev uforglemmelig. Her er den 1973 med Hans Jørgen Veistrup, Grethe Møller, "Æg" IIsager, Svend Erik "Strit" Nielsen og Jens Møller. (HD).

Ved revypremieren 1979 blev John Hilbard udnævnt til æresmedlem af Helsingoranersamfundet, hilst med fanfare af Helsingør Pigegarde. Der var en ægte pigegarde og to ekstraordinære: Tom van der Zee og Peter Berthelsen. (HD).

Senere på året, 4. oktober, opførtes med John Hilbard som russerklædt prologus en ti års jubilæumskavalkade med mange gensyn med tidligere actores og med hele tre Hamlet'er og tre Ophelia'er i indledningssangen: "Æg" Il-sager, Lars Grubbe og Steen Kallenbach samt Grethe Danø Møller, Henriette Eriksen og Lisa Riiser. Det sluttede med, at Børge Jørgensen blev udnævnt til æresmedlem af Helsingoranersamfundet, den fjerde i rækken efter grundlæggeren, sagfører Gottlieb, lektor Poul Vind, der havde været dommer ved utallige sportsfester, og John Hilbard, der som formand

havde genoplivet revyerne efter pausen 1957-69.

Lørdag 14. februar 1981 gjaldt det "Statuernes Oprør", hvor Ole Bang som Sct. Peter førte an i en science fiction-fantasi, mens Helsingørs statuer med balletstjerneerne fra Danserindebrønden gennemførte deres rebellion. Husket blev også Ellen Jæger Hansen og Henriette Eriksen i visen om P. S. Krøyers berømte solnedgangsmaleri fra Skagen.

Årets Børge

"Hamlet i Skudlinjen eller Kronborg for Folket" hed revyen 27. februar 1982, hvor Ole Bang debuterede

som instruktør, bl.a. for Fremskridtspartiets byrådsmedlem Marianne Lorentsen (Ellen Jæger Hansen), der sang "My Heart belongs to Daddy" - naturligvis om Glistrup. I Sækkeby og Posebjergs Købmandshandel var Børge Jørgensen for en gangs skyld selv på scenen sammen med Jens Møller, og dronning Margrethe (Grethe Danø Møller) og prins Henrik (Steen Kallenbach) besøgte Helsingør Værft for at se på nyt kongeskib. På premiere-aftenen fejredes Hamlet-revyernes 40 års jubilæum, og Børge Jørgensen blev laurbærkranset og udmærket med første eksemplar af statuetten "Årets Børge", skabt af

keramikeren Stig Skyhøj-Olsen, far til Lisbeth Skyhøj, og indstiftet som ærespris for "Actores Helsingorenses".

I "Jorden Rundt i 80erne eller Brug Ho'det" - premiere 19. februar 1983 - debuterede Chr. Steen Petersen, netop afgået som kommunens stadsingeniør, som instruktør, og man oplevede prægtige parodier på Poul Dissing (Klaus Bøgh), Kim Larsen (Peter Berthelsen) og Erik Kjersgaard (John Hilbard). På melodien "Kom hjem, kom hjem, oh, kom dog hjem" sang en helsingørsk slagtertrio - genopstået i jubilæumsrevyen - om længslen efter de

Jubilæumsrevyen 1992 måtte naturligvis behandle joystick-navigation på superfærgen "Tycho Brahe". Her er Jens Møller og Ole Bang som DSB-skipperne med kurs mod kollision. (Foto: Jørgen J. K. Hansen).

svenske indkøbsrejsende, der blev holdt borte af fare for mund- og klovtsyge.

Til Tivolirevyen

Fra "Ofelia på Jobbet eller Livets Gang i Dannevang" - premiere 18. februar 1984 - endte hele tre numre i Klaus Pagh's Tivolirevyen samme år:

- Kenneth Greve, nu en berømt balletdanser, tog manuskriptet med til København og afleverede det til Tivolirevyen. Næste formiddag ringede Pagh, og sagde, at der var tre ting, han gerne ville bruge i Tivolirevyen. Jeg rystede og bævede lidt - han var jo en stor mand i mine øjne - men var lykkelig. Det var ensemble-nummeret "Ragnarox", min lidt vemodige vise om værfkets lukning, som Jens Møller havde sunget i Helsingør, og som Claus Ryskjær sang på en lidt anden, forbitret måde, samt en parafrase over tante Et og tante To fra Gustav Wied's "Skærmydsler", der blev valgt af Pagh. Tanterne var i Helsingør spillet af Ellen Jæger Hansen og Henriette Eriksen, men i Tivoli var det Ulf Pilgård og Preben Christensen som drags. Jeg var stolt, når jeg gik derinde - der var tre store fotostater i Glassalen, og de viste mine tre numre, siger Børge Jørgensen.

De nyeste revyer

Det nye fænomen lokalradioer var stof for "På Bølgelængde med Hamlet eller Kanal Kronborg Kalder" med premiere 16. februar 1985, instrueret af Lisa Riiser. 15. februar 1986 fulgte "Brug Bolden", hvor Henriette Eriksen og Ellen Jæger

Hansen havde skrevet teksten med undtagelse af en enkelt vise af Børge Jørgensen.

En 1987-revy måtte opgives - Børge Jørgensen havde for travlt med ophørsudsalg i urmagerforretningen i Stjernegade. I stedet vistes gamle, prøvede numre med Jens Møller som konferencier ved en kabaret 21. februar 1987, hvor man yderligere blev oplivet da Børge Jørgensen gav tilsagn om en nyskrevet revy i 1988.

Løftet blev opfyldt 27. februar 1988 med "Hamlet går løs på Livet" - "en totalteaterrevy i lokalfarver af Børge Jørgensen med tekstbidrag fra Anne Echwald og Flemming Jørgensen" og med Uwe Bødewadt som debuterende instruktør. Uwe Bødewadt tog sig også af "Sådan ligger landet" 18. februar 1989, hvor Jens Møller efter tæppefald blev anden modtager af "Årets Børge" efter at 40 års skuespillerjubilæet året før var markeret med hans udnævnelse til æresmedlem af Helsingoranersamfundet.

17. februar 1989 hed revyen "Next Stop Kronborg eller Sådan gør vi også i 90'erne" og 16. februar 1991 var det "Humør for Kronborg", begge med Jens Møller som instruktør. Disse revyers højdepunkter vil endnu være friske i erindringen, men nogle af dem blev løvrigt genopfrisket i "Her er dit Liv" i John Hilbards iscenesættelse, som havde premiere 15. februar 1992. Det var jubilæumsrevyen fra "Actores Helsingorenses" med en førsteakt med klassikere fra perioden 1970-90 og en ny andenakt, bl.a. om "Tycho

Klaus Bøgh var supermarkedsbestyrer og Peter Berthelsen var Margrethe II i "Humør for Kronborg" i 1990- (HD)

Brahe's uheldige sejlads og om Knud Axelsens prøvelser som borgmesterkandidat. Axelsen vandt over Erik B. Smith i partiafstemningen, og det skete netop på premierenaften, så Marianne Folkmar kunne synge visen, hvor Børge Jørgensen havde forudset netop dette resultat.

Kan deles af alle

I de første år havde Hamlet-revyerne omkring 200 tilskuere til den enlige forestilling i drengenes gymnastiksal, men nu ses revyerne af mindst 3000 ved syv-otte forestillinger i det nye Helsingør Gymnasiums teatersal, på Helsingør Teaterforenings Borupgårdscenen, i Folkets Hus og Håndværkerforening.

Forestillingerne i Helsingør Håndværkerforenings bygning i Sct. Annagade slutter "sæsonen", for netop denne forenings administrator Leo Pedersen var den første, der trak "Actores Helsingorenses" udenfor murene på gymnasiet for at lade hele byen nyde løjerne. Det er blevet til forestillinger for Håndværkerforeningen selv og for HIF's Venner, James Galschiøt Meyer fulgte det op med forestillinger for Helsingør Kommunes Handelsstandsforening, Helsingør Teaterforening har efter initiativ fra daværende teaterchef Chris Gaardø sørget for offentlige forestillinger og Helsingør kommune har ladet alle sine ansatte se revyen.

Når dertil kommer, at der er blevet vist mini-udgaver på Stengade under Helsingør Cityforenings "Grønne Dage" og bragt transmission i Helsingør Lokalradio, afrundes billedet af en kulturinstitution, der forlængst er vokset fra - men ikke løbet fra - sin fødsel som lokal studenterevy i Helsingorannersamfundets lukkede kreds. Nu er dørene til teatret slået op, så den kåde latter og den muntre eftertanke kan deles af os alle. Det er den ene af de store glæder i Hamlet-revyernes jubelår.

For fornøjelsens skyld

Den anden glæde er, at alt dette gøres af amatørerne, de sande elskere af kunsten. Det gælder teknikere og skuespillere, både de skiftende ansigter og de trofaste i årtier, og det gælder måske især digteren Børge Jørgensen. Hans viser er ofte brugt af de professionelle, men han skriver for amatørerne, for "Actores Helsingorenses":

- Hvis man skriver til en professionel revy, afleverer man et manuskript, og hen ad vejen kommer der gerne en check. Men man er ikke med i selve samværet omkring forestillingen. Min belønning for Hamlet-revyerne er - udover en flaske whisky til premieren - at jeg har dette samvær med skuespillerne og med alle de andre i gruppen, så jeg stadig synes, at jeg har det sjovt med at sidde nede og være akkompagnatør. Det andet - OK, det tjener man lidt penge på, men jeg har måske aldrig haft de største ambitioner. Jeg gør det mest for fornøjelsens skyld og fordi jeg kan mærke, hvordan de medvirkende har det virkelig godt med hinanden. Sådan har det været hele tiden - selvfølgelig med enkelte små kontroverser: vi skilles hvert år med et stort knus og løftet om, at vi ses igen, siger Børge Jørgensen.

Budskabet i Hamlet-revyen

Spørg om det egentlige budskab i Hamlet-revyerne - og find svaret i programmet til "Hamlet ta'r vest på", der havde premiere 16. februar 1974. Her skrev John Hilbard:

Hvad er da dette "budskab"? Jo, det er at åbne øjnene på tilskuerne for de sære ting, der sker i tiden, og derved afsløre de komiske momenter i alle de bekymrende hændelser, vore aviser udmønter i daglige jeremiader. Og det er i grunden re-

spektløst. Respektløshed overfor alle autoriteter er tekstens kerne.

Ingen, der er valgt til at regere, som har opkastet sig til at regere, eller som tror at kunne regere, eller som tror at besidde den visse sandhed skal vide sig sikre i denne sal.

Hvis I, kære læsere, kommer til at grine på et eller andet tidspunkt, er budskabet ved at trænge igennem hos jer. God fornøjelse!

Fra digterværksted og nodepult

- af Børge Jørgensen -

At skrive en god revyvisе kræver tre væsentlige ingredienser: en original idé, en iørefaldende melodi og et slagkraftigt refrain. Og alligevel ved ingen på forhånd, om teksten lander på scenegulvet som et "flop" eller holder sig svævende gennem årtier som et "high-light", genhørt ved senere lejligheder med samme begejstring som på premiereaftenen.

Sådan gik det visen "Anna Keld", skrevet til Helsingørnersamfundets Hamlet-revy 1979 om fænomenet m/k; en stillingsbetegnelse, opfundet i slutningen af 70'erne til annoncebrug for at sikre begge køn en ligelig fordeling på arbejdsmarkedet. Dobbeltmennesket Anna Keld, halvt mand og halvt kvinde, blev også tretten år efter i jubilæumsrevyen 1992, "Her er dit liv", i aktøren Peter Berthelsens reprise mødt med en applaus, der på grund af visens idé og indbyggede musikalske magi aldeles overdøvede de fleste af tekstens spidsfindigheder. Et enkelt vers skal derfor citeres:

*I annoncespalterne
finder man gestalterne.
Det er mig, de råber på,
fænomenet M og K.
Jeg er chefens sekretær,
mest fra højre side her,
men er chefen lidt - De ved ...
kan den venstre bruges te'et.
Jeg hedder Anna Keld
og skriver om mig sel'.
Min sexuelle kval
kan fås hos Gyldendal.
Ta'r jeg det hele med,
er der et enkelt sted,
hvor jeg bli'r slem at få:
KFUM og K.*

At glansen til skuffelse og forundring for mange gik lidt af visen i skuespilleren Louis Miehe-Renards udførelse i Nykøbing F.-Revyen 1979 må tilskrives dels Peter Berthelsens sceniske udstråling som gudbenådet naturtalent, dels at visen var forsynet med en nyskrevet melodi uden samme slagkraft som den oprindelige revyschlager, "Taradabomdiæ" fra 1891.

Peter Berthelsen som m/k'eren Anna-Keld i 1979-revyen. (HD).

Antallet af anvendelige amatørkomponister med brugbare melodier

i ærmet er desværre mere end sparsomt. Lokale navne som sektionsschef Georg Riiser fra Ålsgårde og Jørgen Storch fra "Lyngby-Optimisterne" hæver sig dog bemærkelsesværdigt over gennemsnittet. Men selv det at være en habil musiker, også professionelt, er ikke ensbetydende med - som fejlagtigt antaget af mange indenfor branchen - at man også er leveringsdygtig i revy-melodier, der blot tilnærmelsesvis når komponist-koryfæer som f.eks. Kaj Normann Andersen, Amdi Riis og Aage Stentoft til knæerne. Også

evnen til at komponere er som så mange andre former for kunstnerisk udfoldelse en medfødt gave, forbeholdt de få.

Netop derfor er det fristende for en amatør-revyforfatter at kaste sig over allerede eksisterende melodier med tilhørende tekster, selv om Piet Heins klassiske pegefinger-gruk:

"Den, der kun er li'så go', er bestandig nummer to",

burde være tilstrækkeligt afskrækkende. Men nød bryder alle love. Undertiden også ophavsretlige, selvom risikoen på amatørplan må anses for minimal.

Allerede i Hamlet-revyn 1950 dannede den gamle vaudeville-melodi "Ridder Rap, Ridder Ro" musikalsk inspiration for en duet mellem den verdensberømte danske heltetenor Lauritz Melchior og den ligeså berømte kvindebedårer Carl Brisson, der startede sin internationale sangerkarriere som bokser og mælkedreng. Et af versene lød:

Legendarisk berømt og almind'lig bekendt

er vi to på et helt kontinent.

Medens kvinderne dånede' og hægterne sprang,

vi i sommer i hjemlandet sang.

Før vi husker jo stadig, hvor vi havde rod;

at i Danmark vor vugge i barndommen stod.

Min var trang -

Min var temmelig lang,

husk, at jeg jo var bokser engang!

Men det glemmer vi, når aftenklokkerne slår

og vi gør vor berømte entré.

Jens Møller, i hofmarskals kostume, sang visen om kejser Haile Selassie. (JM).

Calle B. - Lauritz M. - Lauritz M. - Calle B.,
det'r utroligt, hva' folk holder te'.

Den klassiske problemstilling: hvad kom først, ægget eller hønen? kan også bruges i relation til forholdet mellem tekst og melodi. Et flertal af revykomponister vil sikkert stadig foretrække at lade sig inspirere af verselinjer i en rimelig metrik. Selv har jeg som tekstforfatter i ni ud af ti tilfælde haft størst udbytte af at bruge en allerede eksisterende komposition som inspirationskilde. Den sødmefyldte

melodi til visen om "Lille Lalaloo" fra Apollorevyen 1954 blev således inspirationsgrundlag for en af Hamlet-revyernes viseklassikere omkring midten af 50'erne, en sang om den æthiopiske kejser Hailie Selassies besøg i den danske hovedstad, der også fandt vej til den københavnske studenterrevy. Første vers lød:

*Nede fra Æthiopiens sletter,
fra de lune østerlandske nætter,
dér hvor kun stormogulen bor,
rejste til det høje nord
med sit hof på første klasse
kejser Hailie Selasse.
Fra sit vindue kiggede den lille
mand
på vort lille land,
vinkede sådan ...
Selvom kejseren var gammel,
stod han på sin lille skammel
for at se på børn og mennesker og
dyr
li'som i de gode, gamle eventyr.*

Visen blev fremført af Hamlet-revyernes mangeårige aktør Jens Møller, bl.a. i en TV-reportage fra Helsingør i oktober 1955, og sunget så langt borte som i Finland af Studenterforeningens fremragende visesanger, lrs. Eigil Jensen i regi af "Visens Venner". Først efterkrigstidens politiske bevidstgørelse skulle afsløre, at den H. C. Andersen'ske eventyrkejser, denne "store, lille mand", som teksten så sentimentalt beskrev ham, i virkeligheden var en kynisk og pengegridsk diktator over et forarmet og undertrykt folk.

Politik, både globalt og lokalt, har altid været dødsensfarligt sprængstof i revysammenhæng. En vises

Hamletrevyen 1978 bliver til: Børge Jørgensen sidder ved flyglet, John Hilbard (t.h.) instruerer og skuespillerne (f.v.) Steen Kallenbach, Lise Munk Madssen, Jens Møller, Nina Schiellerup, Ole Fredsby og Marianne Winning prøver. (HD).

aktualitet kan lynhurtigt forvandles til det modsatte. En vise i Hamletrevyen 1975 om daværende statsminister Poul Hartling, udstyret med rød tophue og violin som seminarirektor, måtte således skrives i to versioner, en i nutid og en i datid, under indtryk af de verserende valgrygter. Og ganske rigtigt: fire dage før premieren blev den borgerlige regering afsat med et stemmeflertal med forfatteren Hans Jørgen Lembourn som tungen på vægtskålen, hvorefter visen blev sunget af en nu afgået statsminister i Peter Berthelsens fremførelse.

Problematikken gentog sig så sent som i Hamletrevyen 1992, hvor en vise om Helsingørs borgmester

Knud Axelsen - på det tidspunkt kastebold for modstridende partiinteresser - var svært på nippet til at kuldsejle indenfor spilleperioden. Lykkeligvis for visen overlevede Knud Axelsen som borgmesterkandidat, og kun to timer efter, at budskabet havde lydt fra afstemningslokalet på førstesalen i Folkets Hus i Søstræde, kunne Marianne Folkmar fra revyscenen i husets underetage til hele ensembles lettelse synge også visens sidste vers på melodien "Jacobsen":

*Men nu er der røster i partiet,
der vil ha', Knud Axelsen skal ud.
Jeg er rystet. Jeg ka' ikke li'et.*

*Hvorfor pokker skal vi af med
Knud?*

Håndtryk fra Helsingoranersamfundets formand Eigil Jensen til forfatteren Børge Jørgensen efter "Rocking Hamlet" i 1956. (JM).

Thestrup, Steen Johansen og Jarl Gerner,
 har de mere men'skeligt format,
 større hjertevarme
 og mer' gedigen charme
 end Knud? Næ, min borgmesterkan-
 didat,
 det'r Axelsen. Han blev lidt skuffet.
 Det bli'r Axelsen,
 når folk, der ellers altid før har gjort
 ham tryg,
 viser ham deres ryg.
 Axelsen ...
 Alene navnet. Jeg syn's Axelsen
 for mig har meget mer' fortrolig
 klang end een,
 der hedder Jarl og Steen.
 Kolde byrådsbjerner
 stemmer for, man fjerner
 Knud, så man i stedet får
 een, der li'som Auken
 slog et slag i pauken,

før Erik frustreret forlod Christians-
 borg.

Næ, Axelsen,
 han slog et slag for mig, så Axel-
 sen: Lad blot de andre sætte kryds
 ved Erik Smith.
 Knud, du beholder mit!

Var afstemningsresultatet mod forventning faldet ud til ugunst for borgmesteren, skal det dog ikke skjules, at Hamlet-revyen havde en let ændret version af visen i ærmet som redningsplanke. "The show must go on", og løfterne i programmet holdes.

Et andet af de sikre trumfkort i forbindelse med "de skrå brædders avis", som Aage Stentoft engang benævnte revygenren, er den indbyggede ironi. Centrumdemokraternes Erhard Jakobsens harske udfald i

starten af 70erne mod DRs og TVs "røde lejesvende" og påståede venstreorientering affødte i Hamlet-revyen 1972 visen "Det må vi ikke for Erhard", sunget med uskyldige barnørster af Ingrid og marionetdukken Lillebror fra TVs legestue på Arthur Jensens "Det må jeg ikke for moar". Og en duet fra 1977 mellem daværende statsminister Anker Jørgensen og Fremskridtspartiets guru Mogens Glistrup fik en ekstra dimension ved at blive fremført af Klaus Bøgh og Ole Bang på Socialdemokratiets slagsang "Danmark for folket". Et enkelt vers skal citeres:

*Glistrup for folket,
det gærer og gror.*

Hvem har fortolket de klassiske ord

*bedre end vi på vort landsmøde,
hvor*

vi lagde programmet for de kommende år.

Vi har vælgernes gunst, mer' end tyve procent.

Anker: Dett kan den danske arbejder ikke vær' bekendt.

Glistrup: Plads til os alle.

Ankers æra er endt.

Glistrup for folket.

Naturligvis har Hamlet-revyerne altid givet plads for det barokke og fandenivoldske, gerne i forbindelse med lokale emner og problemstillinger; som oftest dog i dialogform. Chris Gaardøs meget omtalte "Operation Togklog" i Aftenskole-regi i 1972 blev i Hamlet-revyen samme år fulgt til dørs af Actores Helsingorenses' udgave af sprogundervisningen for morgenduelige i DSBs

specielle sprogkupéer efter amerikansk mønster i de tidlige morgentimer. H. C. Lumbyes "Kjøbenhavns Jernbane Damp Galop" var en krævende udfordring, såvel for tekstfatteren som for de optrædende, der i accelererende tempo sloges med strofer som:

*Vi begynder på det svære
lige efter Espergærde.*

*Løs billet til første klasse
og få lært en farlig masse.*

*Dürfen, können, mögen, müssen
lyder det fra sofaplydsen.*

*Hvis De sidder dér og sover,
må De hel're sidde over
og ta' turen med tilbage.*

*Den kan godt ta' flere dage,
vognen skal til Holmekollen.*

Mögen, müssen, sollen, wollen.

Barsk humor, men med politiske undertoner, kom til udtryk i samme års EF-potpourri, hvor to monetære repræsentanter for et forenet Europa i året for Danmarks indtræden i Fællesmarkedet diskuterede fordele og ulemper med en frustreret Mor Danmark og en slagen Holger Danske i kørestol. Som optakt til Danmarks forestående folkeafstemning om eventuel optagelse i EF-unionen fik kvartetten fornyet aktualitet - og repræsenterede et standpunkt - ved sin genopdukken i 50 års jubilæumsrevyen i 1992. På melodierne "I Heidelberg, der tabte jeg mit hjerte" og Paul Linckes "Berlinerluft" sang den tyske fortæller for EF bl.a.:

von Geldmacher:

Til Jyllands vestkyst tabte jeg mit hjerte;

dengang jeg var der som SS.

Hamlet ("*Æg*" Iisager) og Ophelia (Lisbeth Andersen) nåede Kreml i 1955 - og parret ses Jens Møller som traktorfører fra kollektivbruget, Ove Verner "Rap" Hansen som kammerat Bulgandin og Bitten Andersen som kommissær. (JM).

De gamle minder fylder mig med smerte.

Nu kommer jeg og køber jer ekspres.

Jeg køber lidt af Jylland og af Skagen,

af Samsø, Als og Røld og Thyborøn.

Jeg klarer nemt halvtreds hektar om dagen,

betalt i D-mark, bitte schön

von Geldmacher:

Dänemark, kom til fornuft, -nuft, -nuft.

Prøv lidt fællesmarkedsluft, -luft, -luft.

Vi har nok af arbejdskraft, -kraft,

kraft,

det har du mintro aldrig haft, haft, haft.

Vi skal ha' samme arbejdsløn og pris, pris, pris,

fra Bruxelles og til Paris, -ris, -ris.

Mor Danmark: Ellers tak! Vort ve og vel, vel vel,

vil vi helst bestemme sel'.

Trods gentagne beskyldninger - især fra venstrefløjens side - for manglende politisk stillingtagen har Hamlet-revyen som lokal studenter-revy altid set det som sin opgave at

revse og hudflette såvel globale som lokale fænomener, ihukommende revyens medstifter og instruktør John Hilbards a-politiske formålsparagraf: "Vi er imod!" eller "Vi er på tværs!"

Ligesom dagspressen har sine karikaturtegnere, har også Hamlet-revyen præsenteret sit publikum for et omfattende portrætgalleri, spændende fra det lyrisk-romantiske til det satanisk selvudleverende. P. S. Krøyers berømte maleri fra slutningen af forrige århundrede med Anna Ancher og Marie Krøyer, spadserende i hvide gevandter i solnedgangsløset over Skagen Søndstrand, blev i Hamlet-revyen 1981 til et tableau og en nostalgisk vise om Skagen før og nu, der i 1985 fik sin renaissance i årets Tivoli-Revy, sunget af Kirsten Norholt og Søs Egelind. Desværre ikke på visens oprindelige melodi, den nostalgiske "As time goes by" fra filmen "Casa blanca".

Grethe Søncks uopslidelige landeplage fra radioens Giro 413, "Mon du elsker mig stadig, Klaus Jørgen?" blev i 1978-revyen til et velignende portræt af filmidolet Marilyn Monroe, fremført af Henriette Eriksen, der med en let omskrivning af visens refrain til "Mon du elsker mig stadig, Hans Jørgen?" fik affyret en pikant bredside mod sit påståede kærlighedsforhold til den danske, skønlitterære forfatter Hans Jørgen Lembourg.

Fremskridtspartiets omstridte lokalpolitiker Marianne Lorentzen måtte i 1982 lægge krop og figur til rollen som entusiastisk Glistrup-til-

hænger i visen "My heart belongs to Daddy", sunget af Ellen Jæger Hansen med et henført blik mod et fotografi i plakattørrelse af sit politiske ophav, Glistrup.

Og film-provokatøren Jens Jørgen Thorsen godtede sig i 1990 over at se sig selv portrætteret på Søstrædescenen i Peter Berthelsens udgave, iført Shell-kasket, halsklud og leopardbukser som sit forbillede, i visen "Kors i nakken", oprindeligt sunget i Helsingør-Revyen 1975 af skuespilleren Benny Hansen. I lyset af den netop overståede premiere (februar 1992) på Thorsens livsværk, sex-film "Jesus vender tilbage" med en champagnedrikkende frelser, liderlige kardinaler og masturberende nonner fik visens 1975-spådomme om filmens indhold på melodien "Manden på risten" fornyet aktualitet. Et enkelt vers, lagt i munden på Jens Jørgen Thorsen, må være tilstrækkeligt:

*Skønt filmen bli'r enkel og glasklar,
så får jeg enormt besvær.
Måske skal jeg til Madagaskar
og korsfæste Jesus dér.
Måske bli'r Getsemane have
en græstot på Anholt Flak,
hvis både den romerske pave
og Frankrig si'r ellers tak.
At Pilmark bli'r go' som Pilatus
og Daimi som Enken fra Nain,
det satser jeg på i min status.
Det skæpper jo henad vej'n.
Jeg ender sgu som millionær, når
jeg først slipper filmen løs.
Måske var det også mest derfor,
Jens Thorsen blev rel'giøs.
Nu får jeg takken
for alt, hvad jeg gør for mit land,*

Børge Jørgensen blev 4. oktober 1980 udnævnt til æresmedlem af Helsingøransersamfundet, hvis formand Ellen Jæger Hansen her hæfter medaljen på visedigterens revers. Anledningen var premieren på jubilæumsrevyen "Hamlet-Halløj". (HD).

og, kors i nakken,
 hvor Jens Jørgen Thorsen kan.

Næppe mange lokale foreteelser har gennem fem årtier undgået revyens opmærksomhed lige fra 50ernes første vise om svenskehandelen, udmøntet i de to hungersvenskere, Gösta Jönssons og Gösta Janssons begejstrede lovsang: "Fjorton kilo margarin" til visen om Ole Thestrups og ARMTONS omdiskuterede rensningsanlæg ved Flynderborgvej: "Det stinker, det stinker" med Tom Lehrer's "Pollu-

tion" som musikalsk udgangspunkt.

At ikke mindst William Shakespeare og hans tragedie "Hamlet" har spillet en ikke ubetydelig rolle som tekstmateriale og idégrundlag er indlysende klart. Udover "Hamlet" som opera-parodi i bedste "Svend, Knud og Valdemar"-stil med indlagte lokalradio-reklamer og musik af Bizet og Rossini, har Hamlets Faders Ånd i sin rastløse vandring på bastionerne måttet stå model til bl.a. 1970-revyens såkald-

te "Forureningsspøgelse", hvis manende ord om den omsiggribende forurening til lands og til havs skal afrunde dette summariske krydstogt gennem Hamlet-revyernes brogede og myldrende tekstmateriale.

Forureningsspøgelset: Jeg er din faders ånd,

dømt til en tid at gå igen om natten.

Hamlet: Åh, himmel!

Ånden: Men, tys, hvergang jeg lugter morgenluft.

og dagen gryer, da stinker det fra sundet

af slam og råddenskab. De mørke vande,

som slaskende besudler Sjællands kyster

med fæces, coli, kvægsølv og fosfater.

den dorske luftning, tæt af dioxyder,

af sulfur og klorbrinter som i Hades.

den stride morgenregn af pesticider og strontium 90 fra dødningskyen,

alt stemmer mig for brystet. Kun min ånde

jeg gennem gasvisiret trække kan.

Hamlet: Åh, rædsel!

Ånden: Snart min sidste time kommer,

da jeg til marterfulde svovelflammer,

opædt af cyclamat, kolesteroler, parathion og fæle bifenyler må

overgive mig.

Hamlet: Ak, arme ånd.

Ånden: Derfor, o Hamlet, hør, o hør! Såfremt

du nogentid din ømme fader elsked',

rens bastionen. Hævn mit fule mord.

Erindre mig! Erindre mig ... !

I lighed med Studentervevyernes aktørkantate "Vi er altid student fra i år" med tekst af Eigil Jensen har også Hamlet-revyerne i de senere år oparbejdet en tradition for efter tæppefald at sætte punktum for revyen med en slagsang på music hall-melodien "Row, row, row":

Hva' mere vil I ha'

om både Hamlet og Ophelia?

Nu syn's vi, Shakespeare skal ha' fred,

så nu går tæppet ned.

Og, ærlig talt, vi kan da heller ikke blive ved.

Hvad Shakespeare skrev i går må revideres, det er det, vi står her for.

Derfor, tak for i kvæld,

nu si'r Hamlet farvel.

Vi ses til næste år.

Ord, som Hamlet-revyernes tekstforfatter håber ikke at skulle gøre til skamme, så længe lysten og skrivemaskinen holder, og fantasi, følelse og fornuft får lov til at gennemsyre dialog og viser i en entusiastisk aktørstabs samstemmede fortolkning.

Tilskuer til 50 års Hamlet-revyer

- af Chris Gaardø -

Suffløren i sin kasse og publikum bag den har normalt ikke noget med hinanden at gøre, men der er heldigvis ikke meget "normalt" ved en Hamlet-revy.

I 1930 havde man slet ingen sufflør, når man festede beskedent efter Helsingoranersamfundets årlige sportsstævne og generalforsamling på Helsingør højere Almenskole - nu Skolen ved Kongevej.

Rektors langbenede søn, Eigil Jensen - senere formand for "Visens Venner" - behøvede ihvertfald ingen sufflør, når han - efter at have klarret målmands-jobbet på sit oldboys-hold i håndbold - istemte "Grønlandsvisen" med det inciterende omkvæd: "Gygaga gygaga bavava vavava gygaga gygaga gak!"

Fra 1942 blev det nødvendigt med en sufflør. Da skrev Børge Jørgensen sin første Hamlet-revy, og de medvirkende udnævntes til "Actores Helsingorenses". Den opførtes på hotel Øresund, men senere blev det

til en række dejlige aftener i Drengenes Gymnastiksal, hvor "Tegnlærer Hansen"s fine lille teater var opstillet og endnu senere i festsalen på det nye gymnasium ved Rønnøbær Allé.

Dengang - som nu - kom man i god tid for at sikre sig en plads, hvor man kunne "høre suffløren, hvis det kneb for skuespillerne".

Der er nok ikke så mange, der har været med fra begyndelsen, hvor kun folk med tilknytning til gymnasiet eller Helsingoranersamfundet havde adgang.

Men interessen "ude i byen" var så stor, at flere foreninger bad "Actores Helsingorenses" give en ekstra forestilling for medlemmerne.

I 1978 fik Teaterforeningen overtaget dem til at give den første offentlige forestilling på Borupgårdteatret. Det var den 16. marts, og siden har Hamlet-revyen været et fast indslag i årets reper-

Fryd på tilskuerpladserne engang i 1970'erne. I publikum sidder maleren H. C. Bärenholdt, der - som Skydeselskabets arrangementsdirektør - som den første bragte revyen uden for gymnastiksalens mure og til festsalen på Stengade. (HD)

toire, en begivenhed mange glæder sig til.

Ikke alle tilskuere har det lokal- og person-kendskab, som gør, at en amatørforestilling altid kan regne med en forholdsvis mild bedømmelse. Men - dels er "Actores Helsingorenses" efterhånden blevet mere og mere professionelle, dels gør et godt redigeret og meget detaljeret program det let at orientere sig.

Hvor mange, der har set Hamlet-revyerne i de 50 år, findes der ingen statistik over, men alene i år drejer det sig om 7-8 opførelser, der er set af ialt 3000 mennesker. Til sam-

menligning kan nævnes, at Teaterforeningen er godt tilfreds, når en forestilling opføres 4 gange for ialt 1800 mennesker.

Jeg vil ønske, at endnu flere må opleve Børge Jørgensens Hamlet-revyer og høre John Hilbard - der også har været med fra starten - slutte sin aktuelle prolog med Hans Christensen Sthens 400 år gamle ord:

*I ærlige folk, her samlede ere.
 Vil I nogen stund til stede være,
 Os ørenlyd give og være stille,
 Et eventyr vi jer sige ville.*

Den allerførste Hamlet-revy

"Helsingør Dagblad" skrev 28. september 1942 om den allerførste revy, opført i Mågesalen på hotel "Øresund":

"Så kunne kaffebordet ryddes bort og stolene stilles op foran den hyggelige lille scene.

Det blev ikke kedeligt. Den gamle konge med krone og slåbrok var ualmindelig hyggelig og vindtør og meget optaget af, at han var på forsiden af "Statstidende", og om han havde vundet i lotteriet. Hans kone optrådte i stort toilette med cape og stanglorgnet og var temmelig bidsk og nederdrægtig mod den trikot-lårede arme, frysende Hamlet, der slet ikke kunne finde sin dejlige Op-helia. Hun sendte ham små buketter med Laertes, der var et herligt københavnsk cykelbud.

Op-helias fader, den rare rigsdagsmand og aforismeskrivende minister, talte med dejlig akcent fra Esbjerg-egnen. Hamlets Faders Ånd, der spillede af en kendt ingeniør og meget brugt forlystelseskraft, optrådte som reglementeret spøgelse med hvide gevandter, dødningsansigt og strikkesøj.

Bragende bifald hilste de optrædende og deres hjælpere som tak for deres store indsats for at fornøje. Lektor Henningsen udnævnte dem for åbent tæppe til Actores Helsingorenses og håbede, at de ville blive ved med at være Helsingørs skuespillere til glæde for både sig selv og de taknemmelige tilskuere.

Og så dansede ungdommen, så længe som man nu en gang kan.

Det bragende bifald har fulgt revyerne siden 1942. Her er en jubelscene fra en af de seneste med Anker Ekelund som balletmester og Jens Møller, Peter Berthelsen og Marianne Folkmar som svaner i "Svanesøen". Foto: Tommy Verting.

De ældste nyheder

om Helsingør, Tikøb, Børsholm, Hollebæk - og alle de
øvrige lokaliteter i kommunen - får De i

Forening & Museum

- bladet som alle medlemmer af
HELSEINGØR MUSEUMSFØRENING
modtager gratis 4 gange om året.
Og så modtager De også Helsingør
Kommunes Museers store årbog!

Meld Dem ind allerede idag ved henvendelse til:

Helsingør Museumsforening
c/o Helsingør Kommunes Museer
Sct. Annagade 36
3000 Helsingør
- eller på

☎ 49 21 00 98